

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ, ZAHRADNICKÁ FAKULTA

SOUBOR SPECIALIZOVANÝCH MAP S ODBORNÝM OBSAHEM: PRŮVODNÍ ZPRÁVA, LEDNICE 2014

VÝVOJ ZELENĚ MEZI LETY 1699–1909 A ZÁZNAM JEJÍCH DOCHOVANÝCH ČÁSTÍ V SOUDOBÉM BRNĚ

ANNA MAGNI, MARIE ZGARBOVÁ, ROMAN PAVLAČKA

Mendelova univerzita v Brně
Zahradnická fakulta
Ústav zahradní a krajinářské architektury
Valtická 337, 691 44 Lednice, Česká republika

SOUBOR SPECIALIZOVANÝCH MAP S ODBORNÝM OBSAHEM

ve věci záměru uplatnit výsledek Nmap – „Specializovaná mapa s odborným obsahem“ do RIV

VÝVOJ ZELENĚ MEZI LETY 1699–1909 A ZÁZNAM JEJÍCH DOCHOVANÝCH ČÁSTÍ V SOUDOBÉM BRNĚ

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

V souladu s příslušnými ustanoveními příkazu ministra kultury č. 25/2014 ze dne 5.8.2014 čj. MK-S 8756/2014 OVV předkládáme poskytovateli institucionální podpory v programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity (NAKI) financovaného MK ČR pod identifikačním kódem DF11P01OVV019 „Metody a nástroje krajinářské architektury pro rozvoj území“ soubor specializovaných map s odborným obsahem pro potřeby posouzení Ministerstvem kultury ČR.

Autoři:

Ing. Anna Magni

Ing. Marie Zgarbová

Mgr. Roman Pavlačka, Ph.D.

Ústav zahradní a krajinářské architektury, Zahradnická fakulta, Mendelova univerzita v Brně, Valtická 337, 691 44 Lednice, tel.: 519 367 290

email: anna.magni@mendelu.cz

marie.zgarbova@mendelu.cz

roman.pavlacka@mendelu.cz

Dedikace

Soubor specializovaných map s odborným obsahem vznikl na základě podpory při řešení projektu DF11P01OVV019 - „Metody a nástroje krajinářské architektury pro rozvoj území“, který naplňuje tematickou prioritu TP 1.4 Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity, financovaného Ministerstvem kultury ČR.

The methodology has been prepared with support of project No DF11P01OVV019 - „Methods and tools of landscape architecture for spatial development“, which meets thematic priority TP 1.4 of the Program of applied research and development of the national and cultural identity, financed by the Ministry of Culture of the Czech Republic.

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. VYMEZENÍ CÍLŮ	8
3. METODIKA	9
3.1. Prameny a materiál.....	9
3.2. Způsob základního vymezení a členění území	9
3.3. Terénní průzkumy	10
3.4. Typologie dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby	10
3.5. Hodnocení dochovaných historických dřevin	10
3.6. Vymezení historických období	11
3.7. Hodnocení zón	11
3.8. Práce s informacemi získanými při vizuálním hodnocení zón	11
4. VÝSLEDKY: SOUBOR SPECIALIZOVANÝCH MAP S ODBORNÝM OBSAHEM - VÝVOJ ZELENĚ MEZI LETY 1699–1909 A ZÁZNAM JEJÍCH DOCHOVANÝCH ČÁSTÍ V SOUDOBÉM BRNĚ	12
4.1. Prameny a materiál.....	12
4.2. Způsob základního vymezení a členění území	12
4.3. Terénní průzkumy	13
4.4. Typologie dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby	13
4.5. Hodnocení dochovaných historických dřevin	13
4.6. Vymezení historických období	13
4.7. Hodnocení zón	13
4.8. Práce s informacemi získanými při hodnocení zón	14
4.9. Seznam nezkoumaných zón	14
4.10. Stručná charakteristika zón.....	14
4.11. Charakteristika zahrad	14
4.12. Výsledná podoba souboru map	17
5. ZÁVĚR	18
6. NÁVRH VYUŽITÍ SOUBORU SPECIALIZOVANÝCH MAP S ODBORNÝM OBSAHEM	18
7. SEZNAM PRAMENŮ	19
7.1. Historické mapy	19
7.2. Letecké snímky a účelová mapa povrchové situace	19
8. LITERATURA	19
8.1. Seznam použité související literatury	19
8.2. Seznam publikací, které předcházely specializované mapě s odborným obsahem a byly publikovány.....	19
9. SEZNAM PŘÍLOH	20

1. ÚVOD

V oblasti prohlubování znalostí o historických objektech zahradní a krajinářské architektury se pozornost badatelů soustředí velmi často na prostorově a funkčně ucelené a již v minulosti jasně vymezené celky. Odborníci pohybující se na hranici oborů jako jsou teorie a dějiny výtvarného umění, architektury, urbanismu, zahradní a krajinářské architektury se tak zabývají zejména parky a zahradami s různě bohatou a dlouhou historií a s různě obsáhlými a dochovanými prameny svědčícími o jejich minulosti a vývoji. Už méně často se badatelé věnují městským dvorům, vnitroblokům, zahradám bývalých i současných veřejných institucí, nárožím a „pláckům“ a dalším skrytým či na první pohled nevýznamným prostorům. Důvodem mohou být majetkové poměry a s nimi spojená omezená přístupnost, nedostatek historických pramenů, zdánlivá bezvýznamnost těchto prostorů v porovnání s objekty s nespornou historickou hodnotou potvrzenou památkovou ochranou. Přesto nelze popřít obrovský význam, který zmíněné prostory mají pro obyvatelnost a kvalitu života uvnitř města. Podílejí se bezpochyby na hygienických a estetických kvalitách obytného prostředí v intravilánu, rozšiřují možnosti funkčního využívání městského prostředí, mají význam pro jeho biodiverzitu a podobně. Konečně jsou to často poslední systematicky neprobádaná místa, která mohou skrývat pozůstatky po minulých řešeních, nést známky jinde už dávno smazaných stop pocházejících z minulých etap vývoje města.

Soubor specializovaných map s odborným obsahem se soustředí na nezastavěné plochy v intravilánu města Brna, zejména na plochy vnitrobloků a dalších méně přístupných a dosud nezkoumaných území. Tyto plochy podrobuje průzkumu zaměřenému na dochované stopy historických zahradně architektonických prvků i celých objektů a výsledky průzkumu konfrontuje se stavem zachyceným na historických mapách. Pozadím pro zobrazení zjištěných skutečností je současný stav vybraného území, vizualizovaný na podkladu tzv. účelové mapy povrchové situace (ÚMPS) a leteckých snímků. Výsledkem je vícevrstvý dokument, umožňující současné zobrazení a porovnání aktuálního a minulých stavů, včetně zobrazení konkrétních nalezených a blíže popsáných prvků a objektů, snadno lokalizovatelných v prostoru.

2. VYMEZENÍ CÍLŮ

Cílem výzkumného projektu, jehož výstupem je předkládaný soubor specializovaných map s odborným obsahem, je vytvoření vícevrstvého dokumentu, který umožní zobrazení do současnosti dochovaných historických stop dosud málo známých nebo zcela nezkoumaných ploch se znaky zahradně architektonického a krajinářského pojednání. Výstup výzkumného projektu umožňuje průmět získaných poznatků o lokalizaci, rozloze a typu ploch či prvků zeleně dochovaných z historických období do současného stavu – např. v prostředí geografického informačního systému (GIS).

Jako takový může výstup sloužit jako podklad pro rozhodování orgánů státní správy – především na úseku památkové péče, úseku ochrany přírody a krajiny, úseku rozvoje města či úseku územního plánování a stavebního řádu, v jejichž gesci je posuzování nejrůznějších intervencí do městských ploch.

Samotný soubor specializovaných map s odborným obsahem a zvláště obecně uplatnitelná metodika, která byla za účelem jeho vypracování vytvořena, může sloužit také jako vodítko a nástroj pro zpracování specializovaných map s podobnou tematikou na území jiných měst a obcí.

Konečně nejobecnějším cílem výzkumného projektu je přispění k ochraně a zachování kulturně historických hodnot městského prostředí, které bez nástrojů umožňujících zachycení, popis a kvantifikaci těchto hodnot není možné.

3. METODIKA

Metoda výzkumu vedoucí ke vzniku předkládaného souboru specializovaných map s odborným obsahem, popřípadě sloužící pro zpracování specializovaných map s podobnou tematikou na území jiných měst a obcí, je založena na studiu historických kartografických dokumentů, na terénních průzkumech současného stavu a na specifickém typu hodnocení současného stavu ploch v porovnání s historickou skutečností zachycenou na historických kartografických dokumentech.

3.1. Prameny a materiál

Pramen 1 - soubor historických map

Vytvoření specializované mapy s odborným obsahem předpokládá dostupnost **historických kartografických dokumentů**, které zachycují lokalizaci, rozložení, případně charakter a další vlastnosti ploch se znaky zahradně architektonického pojednání v intravilánu vybraného města nebo části jeho území v minulosti. K prohloubení takto získávaných informací mohou být eventuálně využity další historické materiály, jako např. historické kartografické a obrazové dokumenty, tzv. indikační skici odvozené z map tzv. Stablního katastru a podobně.

Jednotlivé historické kartografické a jiné dokumenty (dále jen historické mapy) je třeba posoudit z hlediska podrobnosti, přesnosti a úplnosti zachycení ploch zeleně a ploch se znaky zahradně architektonického pojednání a také z hlediska jejich územní celistvosti. I v případě, že jednotlivé historické mapy z různých důvodů nesplňují územní celistvost (tj. např. nezachycují celé sledované území) nebo nejsou dostatečně podrobně zpracovány, mohou přesto sloužit jako relevantní podklad pro identifikaci sledovaných historických hodnot a zpracování specializované mapy. Pro tyto případy nalézá metodika jednotný přístup a to takový, aby tyto nepřesné, nedetailní nebo územně neúplné historické mapy nebyly a priori vyloučeny z výzkumu. Nejstarší a nejmladší historické mapy, které jsou o sledovaném území nebo jeho části k dispozici, současně ohraničují rozsah sledovaných historických období.

Pramen 2 - mapy aktuálního stavu

Z map zobrazujících současný stav vymezeného území jsou využity tzv. **úcelová mapa povrchové situace** (dále ÚMPS) a **letecké snímky**. Obojí slouží jako podklad pro zobrazení všech informací a poznatků výzkumu o historickém a současném stavu zeleně a ploch se znaky zahradně architektonického pojednání sledovaného území.

3.2. Způsob základního vymezení a členění území

1. vymezení řešeného a neřešeného území
2. plochy největšího měřítka (v rámci řešeného území) – zkoumané zóny (značeny pořadovým číslem, tj. „1“, „2“, „3“ a tak dále) a nezkoumané zóny (značeny „x“)
3. plochy menšího měřítka (v rámci zkoumaných zón) - zahrady nebo areály (značeny „z“)

Specializovaná mapa nutně nezabírá celé zastavěné území současného města, ale omezuje se spíše na jeho centrální část v rozsahu, který je odvozen z rozsahu území zobrazovaného v souboru historických map, se kterými je pracováno. Obecně platí, že předkládanou metodou lze zkoumat pouze ta území, která jsou zachycena alespoň na některých historických mapách (prakticky minimálně na jedné). Čím více historických map dané území zachycuje, tím komplexnější a přesnější může být výstup výzkumu. Základní členění tedy rozlišuje **řešené a neřešené území** města, kdy řešené území představuje území, které je alespoň na některé používané historické mapě relevantně zachyceno (nemusí být zachyceno na všech historických mapách).

Řešené území je dále členěno do menších celků - **zón**, které jsou, stejně jako hranice řešeného území, vymezeny na podkladu aktuálního stavu zobrazeného v mapě ÚPMS a na leteckých snímcích, ale přihlíží i k historickému vývoji. Zóny tak tvoří určité logické celky s více či méně jednotným typem zeleně a zástavby v současném stavu a také relativně podobným historickým vývojem nebo alespoň dobou vzniku zástavby. Zóna může sdružovat více bloků zástavby, které jsou dohromady spojeny na základě aktuální podobnosti, společného historického vývoje s přibližně podobným vývojem a charakterem nezastavěných ploch v minulosti a podobně. Zóna tedy vykazuje jistou míru podobnosti (společných znaků) co se týče typu zástavby, topografie, charakteru volných ploch včetně vegetace a jejich historického stavu. Vymezení zóny současně toleruje jistou míru zobecnění, kvůli které může dojít ke smazání drobných odchylek od převažujících vlastností zóny. V mapě je hranice zón vedena vně bloků zástavby po linii chodníků. Tam, kde se dvě zóny dotýkají uvnitř zástavby, je hranice vedena po hranicích jednotlivých parcel.

Kromě vymezených **zkoumaných zón** je v některých případech třeba vymezit **zóny nezkoumané**. Jedná se o objekty (území) s jasným prostorovým i funkčním vymezením v aktuální městské struktuře: nejčastěji historické zahrady, parky nebo parková náměstí, ale i botanické zahrady, zahrady a areály významných památkově chráněných objektů apod. Tyto jsou z dalšího zkoumání vyloučeny z toho důvodu, že jejich historický vývoj a/nebo současný stav z hlediska zeleně byl již podroben systematickému kulturně historickému výzkumu, byl poměrně dostatečně zmapován a bylo k nim shromážděno množství materiálů, ale také proto, že jsou veřejně přístupné a většinou i obecně mezi odbornou i laickou veřejností známé vč. obeznámení s jejich historickými hodnotami. Výzkum předkládaného typu by z těchto důvodů nepřinesl nové poznatky o těchto objektech. V neposlední řadě je důvodem vynechání výzkumu těchto objektů i jejich stabilizované zakotvení v urbanistické struktuře města (aktuálně nehrozí jejich znehodnocování, přeměna, vymizení, neboť užívají různých typů ochrany).

Plochy nejmenšího měřítka, **jednotlivé zahrady nebo areály**, jsou definitivně vymezeny až na základě zjištění při terénních průzkumech a jejich rozloha je upřesněna podle plochy, kterou zaujímají v historických mapách. Předběžné vymezení potenciálně významných zahrad či areálů

je samozřejmě možné již na pouhém podkladu historických map a map aktuálního stavu, jejich reálná existence však může být potvrzena jedině v terénu. Zahrada (areál) je vymezena, pokud jsou v místě identifikovány alespoň dva ze základních prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby (podrobný výčet základních prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby viz 3. 5.), tedy vegetace, vodní prvek, terénní úpravy, drobná stavba, objekt výtvarného umění nebo technický prvek pocházející z některého z vymezených historických období (detailněji o vymezení historických období viz 3.6.).

3.3. Terénní průzkumy

Terénní průzkumy se zaměřují na vyhledávání konkrétních dochovaných stop pocházejících z určitého historického období.

V první řadě jsou vytipovány dochované historické dřeviny, které na základě kvalifikovaného odhadu stáří mohou spadat do některé z vymezených časových etap založení, tedy do konkrétního historického období.

Dále je třeba se při terénních průzkumech soustředit na přítomnost dalších základních prvků a prostředků zahradně architektonické tvorby, které se dochovaly z minulosti. Kromě vegetace tedy na vodní prvky, terénní úpravy, drobné stavby, objekty výtvarného umění, ale také na technické prvky a podobně. Vzhledem ke stáří prvků a velice různé úrovni údržby (nebo zanedbání) je třeba vyhledávat i torza a fragmenty zmíněných prvků.

Na základě důkladného seznámení se se zkoumaným územím v průběhu terénního průzkumu mohou být ještě zpřesněny hranice zkoumaných zón.

Při terénních průzkumech je pořizována fotodokumentace sledovaného území, zón, zahrad i konkrétních dochovaných historických prvků a prostředků zahradně architektonické tvorby.

3.4. Typologie dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby

Pro zachycení výskytu a základní popis dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby je třeba, podobně jako i v ostatních případech, využít oborové znalosti, zde konkrétně znalosti jejich typologie a třídění. Předkládaná typologie je vytvořena pro potřeby tohoto výzkumu a do značné míry zjednodušuje a abstrahuje, v zásadě ale respektuje základní oborové třídění prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby. Detailnější třídění není pro potřeby tohoto konkrétního výzkumu přínosné vzhledem ke stavu a počtu dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby nalezených v rámci zkoumaného území.

Co se týče nalezených dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby, v rámci výzkumu jsou zařazeny do typologie a v souboru specializovaných map je zachycen jejich výskyt a přibližná lokalizace. Přesná lokalizace každého konkrétního dochovaného

historického prostředku a prvku není provedena z důvodu jejich množství a také z důvodu mnohdy velmi omezených možností jejich přesného zaměření (opět dány zejména omezeným přístupem vzhledem k vlastnickým vztahům v místech, kde se nalézají - převážně se jedná o pozemky soukromých osob, často oplocené). Dochované historické prostředky a prvky zahradně architektonické tvorby jsou v souboru specializovaných map zachyceny v přibližném místě výskytu jako obecný typ (nikoli jako konkrétní prvek). Je-li na mapě v daném místě zobrazen výskyt některého typu prostředků a prvků, pak jde o zobecněné zobrazení výskytu jednoho nebo i několika konkrétních dochovaných prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby shodného typu.

Dochované prostředky a prvky zahradně architektonické tvorby - typologie:

1. vegetace (označena „v“)
2. vodní prvek (označen „vp“)
3. umělecký prvek (označen „up“)
4. technický prvek (označen „tp“)
5. terén (označen „t“)

3.5. Hodnocení dochovaných historických dřevin

Z dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby je věnována zvláštní pozornost vegetaci. Dochované historické dřeviny jsou dále detailněji hodnoceny, neboť se jedná o prvky z hlediska oboru zahradní a krajinářské tvorby snad vůbec nejvýznamnější a také v současné době existují možnosti jejich ochrany ze strany orgánů státní správy. Pro základní popis a zhodnocení vytipovaných dřevin je využita metoda hodnocení, která je aplikována také např. v metodice AOPK ČR pro popis dřevin v kategorii památné stromy (Reš, Štěrbá 2010). V rámci základních dendrometrických údajů, tj. určení rodu a druhu (případně kultivaru), obvodu kmene, výšky dřeviny a šířky koruny, je pro účely tohoto výzkumu zásadní především určení věku dřeviny, které dopomůže k zařazení dřeviny do konkrétního historického období. Ve většině případů je třeba se spokojit s přibližným (přesto kvalifikovaným) odhadem stáří, neboť jen výjimečně disponujeme bližšími údaji, které by pomohly výsadbu dané dřeviny přesně časově zařadit. Odhad stáří musí v každém případě brát v úvahu specifické městské podmínky, místní podmínky a další faktory ovlivňující průběh růstu dřeviny. Z těchto důvodů je věk dřevin vhodné udávat až na výjimky nikoli konkrétním číslem označujícím přesný věk, ale číselnou hodnotou, kdy je tato hodnota uvažována jako přibližná (např. 130 ± 25 let) a přesto v rámci hodnotících tabulek vystupuje jako jednoznačný identifikátor historického období, ze kterého dřevina s největší pravděpodobností pochází.

V souboru specializovaných map je výskyt dochovaných historických dřevin více či méně přesně lokalizován (až na výjimky, kdy není možné dřevinu z různých důvodů přesně zaměřit – zejména problematika omezeného přístupu vzhledem k vlastnickým vztahům).

3.6. Vymezení historických období

V souvislosti s dostupnými historickými mapami, které zachycují lokalizaci, rozložení, případně charakter a další vlastnosti ploch se znaky zahradně architektonického pojednání, je provedeno vymezení sledovaných historických období. Jak již bylo uvedeno, nejstarší a nejmladší z historických map ohraničují celkový rozsah sledovaných historických období. Celkový rozsah je účelné rozdělit na dílčí historická období, která nesou označení A, B, C a tak dále, od nejstaršího období po nejmladší období, například až po současnost. Dělení na konkrétní historická období je možné provést po staletích, půlstaletích nebo je možné za mezník dílčích historických období zvolit např. událost významnou pro vývoj města apod. Jednotlivé historické mapy jsou následně přiřazeny k období, a jako reprezentanti dílčích historických období jsou také hodnoceny.

3.7. Hodnocení zón

Vedle pozornosti věnované dochovaným prvkům a prostředkům zahradně architektonické tvorby a hodnocení dochovaných historických dřevin, je podstatným bodem výzkumu také zkoumání a hodnocení ploch největšího měřítka – zkoumaných zón.

Vizuální hodnocení zón – viz primární tabulka hodnocení zón

V případě každé zóny jsou hodnoceny tři úrovně informací:

1. pokrytí či podložení plochy zóny historickou mapou
2. podíl zeleně (souhrnně okrasných i užitkových zahrad) z celkové plochy zóny
3. podíl okrasných zahrad z celkové plochy zeleně

Hodnocení je prováděno vizuálně, pomůckou pro správnou orientaci je promítnutí hranic zón na každou z historických map v prostředí GIS. Zde je zcela využito možností, které poskytuje prostředí GIS: umožňuje podložit hranice zón historickými mapami a v případě hodnocení aktuálního stavu zeleně podložit zóny aktuálními leteckými snímky. Vzhledem k různému stupni nepřesností, odchylek a zkreslení, které historické mapy často vykazují, je nutné upravit (deformovat) hranice zón na každé historické mapě. Tato deformace je provedena rovněž v prostředí GIS, kdy typ a míra deformace je vždy volena s ohledem na konkrétní situaci a co možná nejúčelněji.

Pro všechny tři výše uvedené úrovně informací je navrženo jednotné číselné hodnocení. Čísla „1“ až „5“ reprezentují procentuální podíl zeleně z celkové plochy zóny/ podíl okrasných zahrad z celkové plochy zeleně nebo pokrytí zóny historickou mapou, přičemž každá zapsaná hodnota toleruje chybu $\pm 12,5\%$. Další užívané číslo „0“ značí situaci, kdy vzhledem ke způsobu zakreslení plochy v historické mapě není možné přesně určit, zda se jedná o zeleň obecně nebo o zahradu okrasnou. Pokud je v tabulce uvedeno číslo „9“, znamená to, že hodnocení podílu zeleně není v této zóně relevantní, protože zde v konkrétním období neexistuje žádná zástavba. Nevyplněná hodnota v tabulce znamená, že konkrétní zóna není podložena historickou mapou (zóna leží mimo území zobrazené na historické mapě).

Tabulka hodnot pro vizuální hodnocení zón:

hodnota v tabulce	procentuální vyjádření hodnoty v tabulce [tolerance 12,5 %]	pokrytí zóny historickou mapou	posouzení plochy zeleně a plochy okrasných zahrad z celkové plochy zeleně
1	0%	zóna není pokryta	bez výskytu zeleně/ okrasných zahrad
2	25%	zóna je pokryta ze čtvrtiny	s ojedinělým výskytem zeleně/ okrasných zahrad
3	50%	zóna je pokryta z poloviny	s významným výskytem zeleně/ okrasných zahrad
4	75%	zóna je pokryta ze tří čtvrtin	s převažujícím výskytem zeleně/ okrasných zahrad
5	100%	zóna je pokryta zcela	s celým výskytem zeleně/ okrasných zahrad
0	x	x	nelze určit (mapa je nečitelná)
9	x	x	v daném období neexistuje na mapě zástavba
nevyplněno	x	x	pro zónu chybí historická mapa

x – tento případ nemůže nastat

Informace získané v rámci hodnocení zón, tedy vyjádření pokrytí či podložení plochy zóny historickou mapou, podílu zeleně z celkové plochy zóny a podílu okrasných zahrad z celkové plochy zeleně jsou zaneseny do souhrnné tabulky hodnocení zón – tzv. primární tabulka hodnocení zón.

3.8. Práce s informacemi získanými při vizuálním hodnocení zón

Primární tabulka hodnocení zón nese v řádcích informace o jednotlivých zónách a ve sloupcích informace o jednotlivých historických mapách, kdy u každé jednotlivé mapy jsou sledovány výše zmíněné tři údaje (pokrytí či podložení plochy zóny historickou mapou, podíl zeleně z celkové plochy zóny a podíl okrasných zahrad z celkové plochy zeleně) zvlášť.

Výpočet hodnot

V navazujícím kroku jsou získané hodnoty podílu zeleně z celkové plochy zóny a podílu okrasných zahrad z celkové plochy zeleně přepočítány tak, aby každá tato hodnota vyjadřovala **skutečný procentuální podíl z celkové plochy zóny**. Do přepočítaných hodnot se promítá rovněž míra podložení zóny historickou mapou.

Tabulka proměnných

popis	pokrytí historickou mapou [%]	podíl zeleně z plochy zóny [%]	podíl okrasných zahrad z celkové plochy zeleně [%]
proměnná	A	B	C

Postup výpočtu:

1. procentuální podíl zeleně z celkové plochy zóny = $A \times B$
2. podíl okrasných zahrad z celkové plochy zóny = $A \times B \times C$

Výběr reprezentativních hodnot – viz sekundární tabulka

Z důvodu, aby bylo dosaženo žádoucí míry zobecnění získaných údajů, jsou informace získané o jednotlivých mapách sdružovány do několika již dříve vymezených dílčích historických období (vymezení dílčích historických období viz 3.6.). Pro každé z vymezených historických období tedy může být k dispozici různé množství dat. Toto množství odpovídá počtu historických map, které do daného historického období spadají. Podstatným úkolem je nyní sloučení informací o jednotlivých historických mapách do jedné výsledné hodnoty, která je reprezentativní pro dané historické období (nikoli jen pro jednotlivou historickou mapu).

Jako nejlepší způsob sloučení těchto informací v jednu reprezentativní hodnotu byl zvolen výběr přepočítaných hodnot, které zachycují nejvyšší podíl zeleně z celkové plochy zóny a **nejvyšší podíl okrasných zahrad z celkové plochy zeleně v rámci celého období**. Tento postup je uplatněn pro každou zónu zvlášť. Pro přehlednost jsou vybrané nejvyšší hodnoty zvýrazněny v primární tabulce barevně. Výsledky tohoto postupu jsou obsaženy v tzv. sekundární tabulce. Sekundární tabulka je základem pro vizualizaci výsledků hodnocení zkoumaných zón a jejich interpretaci.

Pro každou zónu je možné vytvořit přehledný graf, který vizualizuje vývoj jednak podílu zeleně a jednak podílu okrasných zahrad na celkové ploše dané zóny v jednotlivých historických obdobích. Graf může být úplný nebo neúplný. Neúplný je graf za situace, kdy historická mapa nebyla dostatečně čitelná, aby bylo možné rozlišit okrasnou zahradu, nebo kdy v daném období nebylo území ještě zastavěno, anebo kdy bylo území zóny mimo záběr historické mapy (chybějící hodnota v grafu odpovídá hodnotě „0“, nebo „9“, nebo nevyplněnému poli v primární tabulce).

4. VÝSLEDKY: SOUBOR SPECIALIZOVANÝCH MAP S ODBORNÝM OBSAHEM - VÝVOJ ZELENĚ MEZI LETY 1699–1909 A ZÁZNAM JEJÍCH DOCHOVANÝCH ČÁSTÍ V SOUDOBÉM BRNĚ

4.1. Prameny a materiál

Soubor historických map

Pro vytvoření souboru specializovaných map s odborným obsahem zachycujícího vývoj zeleně mezi lety 1699–1909 a zaznamenávajícího její dochované části v soudobém Brně jsou využity vybrané historické mapy ze Sbírký map a plánů, pocházející z pobočky Válečný archiv v Rakouském státním archivu ve Vídni. Jde o ucelený soubor map, který dosud nebyl komplexně zpracován ani publikován.

Výběr historických map využitelných pro tento účel proběhl ve dvou fázích. První výběr přímo v archivu byl zaměřený na mapy zobrazující zahrady a plochy zeleně. Druhý detailní výběr ze souboru dodatečně vyloučil mapy, které zabíraly pouze neřešené území. Původní soubor 24 historických map získaných z archivu byl takto redukován na výsledných 15 map, které jsou pro účel sledování okrasných zahrad a obecně zeleně relevantní. Nejstarší historická mapa je datována rokem 1699 a nejmladší pochází z roku 1909, tyto dvě mapy tedy časově ohraničují celkový rozsah sledovaných historických období.

Účelová mapa povrchové situace (ÚMPS) a letecké snímky

Jako podklad pro tvorbu souboru specializovaných map s odborným obsahem je využita Účelová mapa povrchové situace (ÚMPS), její aktuální podoba z roku 2014. Dále jsou použity letecké snímky pořízené v roce 2009. Letecké snímky z roku 2009 byly zvoleny z důvodu dobré kvality a zejména dobrého vizuálního působení. Pro dobré vizuální působení je podstatné především zřetelné rozhraní mezi olistěnými korunami dřevin a zástavbou či jinými plochami bez dřevinné vegetace. Snímky aktuálnější byly pořízeny v období, kdy dřeviny ještě nebyly dostatečně olistěny. Mapy ÚMPS i letecké snímky byly pro účely tohoto výzkumného projektu poskytnuty Magistrátem města Brna, Odborem životního prostředí (na jeho žádost Odborem městské informatiky).

4.2. Způsob základního vymezení a členění území

Řešené a neřešené území

Řešené území v případě města Brna tvoří nepravidelný prstenec obepínající historické jádro města. Vnitřní hranici tvoří přibližně bývalý hradební okruh a současná okružní třída, která vznikla na jeho místě. Vnější hranice je odvozena z rozsahu historických map, tedy dle rozsahu území, které historické mapy zabírají. Vnější hranice vybíhá nepravidelně do okolí podle toho, kterým směrem se v průběhu historického vývoje města rozšiřovala zástavba. Mapována byla tato katastrální území - Veveří, Černá pole, Zábrdovice, Trnitá, Staré Brno, Město Brno.

Plochy největšího měřítka – zkoumané a nezkoumané zóny

Zóny jsou vymezeny podle výše popsané metodiky, odpovídají logice prostorové struktury území a jeho historickému vývoji a míře podobnosti funkcí městských prostorů. V rámci řešeného území města Brna bylo vymezeno 38 zkoumaných zón.

Na řešeném území bylo vymezeno také 10 nezkoumaných zón. Nezkoumané zóny představují území, která jsou veřejně přístupná a zároveň již systematicky zmapovaná z hlediska zeleně, např. park Tyršův sad, park Lužánky, náměstí 28. října a jiná území.

Plochy menšího měřítka - jednotlivé zahrady (areály)

Jednotlivé zahrady (areály) jsou vymezeny v souladu s principy popsanými v metodice. Zahrady (areály) jsou tedy definitivně vymezeny až na základě zjištění při terénních průzkumech, jejich poloha, rozloha a průběh jejich hranic je zároveň upřesněn podle plochy, kterou zaujímají v historických mapách. Zahrada (areál) je vymezena, pokud jsou v místě identifikovány alespoň dva ze základních prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby.

4.3. Terénní průzkumy

Terénní průzkumy uskutečnili autoři výzkumného projektu v období podzimu, zimy a jara na přelomu let 2013 a 2014. V prvním kroku byl učiněn orientační průzkum celého řešeného území, zaměřený na základní seznámení se s územím a pochopení specifik jednotlivých městských částí v řešeném území, do kterých nelze proniknout např. na základě pouhého studia leteckých snímků. Současně byly vtipovány zahrady, dřeviny a prvky zahradně architektonické tvorby spadající do období před rokem 1909. Tato fáze pomohla vymezit či upřesnit hranice řešených zón na základě podobnosti nezastavěných vnitřních ploch uvnitř zástavby. V druhém kroku, po konfrontaci zjištěných údajů s historickými mapami, byly zpřesněny hranice historických zahrad, zaznamenány jejich prvky a proveden finální výběr historických dřevin (v terénu byly zaznamenány jejich základní dendrometrické parametry a poloha).

Je třeba zdůraznit, že bez vstřícnosti některých místních obyvatel by vzhledem k nepřístupnosti a majetkovým poměrům ve vnitřních prostorech zástavby nebylo možné dosáhnout téměř žádných výsledků. Součástí práce v terénu bylo tedy také kontaktování obyvatel i některých majitelů objektů, kteří poskytli cenné a jinak nedostupné informace a umožnili pořídit fotodokumentaci míst běžně zcela skrytých.

4.4. Typologie dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby

Pro zachycení výskytu a základní popis dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby byl využit postup popsaný v metodice včetně typologického třídění.

Tabulka historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby

(„0“ = bez výskytu, „1“ = s výskytem):

číslo zahrady	číslo zóny	vegetace (zkratka „v“)	vodní prvek („vp“)	umělecký prvek („up“)	technický prvek („tp“)	terén („t“)
z1	1	1	0	0	1	1
z2	3	1	0	0	1	1
z3	9	0	0	1	1	0
z4	13	1	1	1	1	1
z5	13	1	0	0	1	0
z6	28	1	0	0	1	0
z7	28	1	1	1	1	0
z8	32	1	0	1	1	1
z9	32	1	1	0	1	1

4.5. Hodnocení dochovaných historických dřevin

Hodnocení dochovaných historických dřevin nalezených v řešeném území bylo provedeno dle výše popsané metodiky. Zjištěné dendrometrické parametry a další údaje související s dřevinami jsou zaznamenány v příložené tabulce (tabulka historických dřevin).

4.6. Vymezení historických období

Vymezení historických období bylo provedeno dle výše popsané metodiky. Nejstarší historická mapa je datována rokem 1699 a nejmladší pochází z roku 1909, tyto dvě mapy tedy časově ohraničují celkový rozsah sledovaných historických období. Celý sledovaný časový interval je rozdělen na 4 období po přibližně 50 letech.

Vymezená historická období:

1. **období A** – mezi lety 1699 až 1750, zahrnuje mapy 1 až 4
2. **období B** – mezi lety 1750 až 1800, zahrnuje mapy 5 až 7
3. **období C** – mezi lety 1800 až 1850, zahrnuje mapy 8 až 12
4. **období D** – mezi lety 1850 až 1909, zahrnuje mapy 13 až 15
5. **období S** – současnost (pro úplnost výzkumu a možnost porovnání vývoje zeleně v minulosti se současným stavem)

4.7. Hodnocení zón

Hodnocení ploch největšího měřítka (zón) je provedeno dle metodiky. Vizualní hodnocení zón proběhlo v prostředí GIS: každá z historických map byla překryta hranicemi zón, které byly mírně deformovány tak, aby co nejvíce odpovídaly ručně vyhotoveným historickým dokumentům.

Na závěr, pro žádoucí porovnání s aktuálním stavem, je u každé zóny provedeno hodnocení současného podílu zeleně (okrasné zahrady již nejsou v současném stavu hodnoceny, protože jejich rozlišení od obecných ploch zeleně není jednoznačné a pro účely výzkumu ani není nutné).

4.8. Práce s informacemi získanými při hodnocení zón

Výsledky hodnocení zón jsou zpracovány dle výše uvedené metodiky a jsou obsahem příloh této průvodní zprávy (sekundární tabulka).

4.9. Seznam nezkoumaných zón

x1 – park Špilberk

x2 – Obilní trh

x3 – park Tyršův sad

x4 – Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty MU v Brně

x5 – náměstí 28. října

x6 – park Lužánky

x7 – zahrada vily Tugendhat

x8 – park Denisovy sady

x9 – areál Starobrněnského kláštera

x10 – zahrada letohrádku Mitrovských

4.10. Stručná charakteristika zón

Tabulka základních údajů o zónách:

číslo zóny	rozloha [m ²]	zjištěné historické zahrady	zjištěné historické dřeviny
1	107 889	z1	1, 2, 3, 4
2	20 708		
3	86 789	z2	5, 6, 7
4	233 366		8, 9, 10
5	111 714		11, 12
6	47 960		13, 14, 15, 16
7	74 219		17
8	95 734		
9	127 189		18, 19
10	113 233		20, 21, 22, 23, 24
11	62 800		
12	54 186		
13	154 394	z3, z4	25 – 34
14	49 704		35, 36, 37, 38, 39
15	22 374		

číslo zóny	rozloha [m ²]	zjištěné historické zahrady	zjištěné historické dřeviny
16	215 658		40, 41, 42, 43
17	242 725		
18	141 545		
19	81 316		44, 45, 46
20	89 456		47
21	82 012		
22	115 754		
23	172 703		
24	232 152		48, 49, 50, 51, 52
25	271 031		
26	172 920		
27	91 097		
28	135 625	z5, z6	53 – 60
29	118 739		
30	72 176		
31	75 219		61, 62
32	94 579	z7, z8	63, 64, 65, 66, 67, SS1
33	15 129		
34	5 037		
35	49 628		
36	51 898		
37	74 153		
38	30 352		

4.11. Charakteristika zahrad

Zahrada z1 – skupina zahrad za činžovními domy v ulici Údolní

- Zóna: 1
- Rozloha: 31 947 m²
- Dochovaná vegetace: historické stromy č. 1, 2, 3, 4
- Dochované technické prvky: tp1 – obrubníky, tp2 – schodiště, tp3 – zídky
- Dochovaný terén: t1 – modelace svahu, terasy
- Přístupnost: území částečně volně přístupné (horní část svahu v majetku Statutárního města Brna), většina nepřístupná (v soukromém vlastnictví)

Uliční zástavba včetně zahrad za domy je čitelná již na nejstarší mapě z roku 1699, okrasné zahrady jsou rozlišitelné poprvé na mapě z roku 1754. Největší rozkvět okrasných zahrad v tomto území zachycuje mapa z roku 1909, kde se celý severní svah Špilberku od nejkrajnější pěšiny veřejného parku až po zahradní průčelí domů jeví jako celistvé území upravené v okrasné zahrady s převážně organickým členěním. Mnoho zahrad je vybaveno drobnými stavbami.

Pozůstatkem z minulých úprav jsou především dodnes dobře patrné terénní úpravy (modelace svahu v různě široké terasy) s četnými fragmenty drobných stavebních prvků, jako jsou kamenná a cihlová schodiště, kamenné obrubníky, dlažby či segmenty kruhových obrub. Z vegetace byla vytipována dvojice ořešáků černých (*Juglans nigra*), které svým odhadovaným stářím spadají do historického období D (mezi lety 1850 a 1918) a dva rozložitě červenolisté buky (*Fagus sylvatica*) ze stejného období.

V současnosti je celé území zahrad velice různorodé: některé pozemky vykazují znaky intenzivní údržby a využívání, většina je ale zanedbaná, mnohdy se zahuštěným porostem dřevin, volně přecházejícím do svahů parku Špilberk.

Zahrada z2 – Petrinum, církevní domov mládeže, Veveří 462/15

- Zóna: 3
- Rozloha: 9 134 m²
- Dochovaná vegetace: historické stromy č. 6, 7
- Dochované technické prvky: tp1 – zídky
- Dochovaný terén: t1 – úroveň terénu
- Přístupnost: nepřístupné, v majetku Biskupství brněnského

Zahrada přiléhá k novorománské stavbě z let 1857-1958 od architekta Josefa Arnolda. Ta nahradila dříve zde stojící dvě budovy, ke kterým již náležely zahrady. Zahrada v dnešním rozsahu je patrná na mapě z roku 1841 a nese v této době známky formálního řešení s hlavní podélnou a vedlejšími příčnými osami a dvěma symetricky umístěnými rondely. Způsob zobrazení zahrady na pozdějších mapách (z roku 1858 a 1909) ukazuje na postupnou přeměnu v organické členění.

V současnosti zahrada nejeví známky pravidelné prostorové organizace a je téměř rovnoměrně pokrytá vzrostlými listnatými dřevinami různého stáří. Významnou stopou po historické podobě širšího okolí je výšková úroveň rostlého terénu, která je v prostoru celé zahrady dochována. Rozdíl oproti později navrženému okolí vyniká na hranicích pozemku v místech zárubních zdí, především na styku s ulicí Jaselská, která je vyvýšená o 6,3 až 7 metrů (Hálová-Jahodová 1972, s. 56). Podél této ulice navíc uvnitř zahrady probíhá přibližně o 0,5 m zvýšený terénní stupeň lemovaný zídkou z neopracovaných kamenů, zařazenou mezi dochované technické prvky.

Aktuálně je zahrada využívána studenty z církevního domova jako sportovně rekreační prostor. Pravidelná údržba nijak koncepčně areál nerozvíjí, omezuje se na zajištění sportovního a dalšího volnočasového využití.

Zahrada z3 – zahrada uvnitř vnitrobloku, Lidická 718/77

- Zóna: 9
- Rozloha: 2 640 m²
- Dochované umělecké prvky: up1 – podstavec uměleckého objektu
- Dochované technické prvky: tp1 – fragmenty kamenných obrub

- Přístupnost: nepřístupné, v majetku společností LESAN, s.r.o. a REAL SPEKTRUM, a.s.

Samostatná, ze všech stran uzavřená zahrada leží uvnitř vnitrobloku mezi ulicemi Lidická a Bayerova. V našem souboru map se poprvé objevuje v roce 1858 a má podobu čtvercové, na 4 kvadranty rozdělené okrasné zahrady. Později, s rozrůstající se zástavbou směrem dál od centra města se ocitá v obklopení dalšími okrasnými zahradami s drobnými stavbami (altány). Její kompozice se podle vyobrazení na poslední mapě (1909) změnila na organicky členěnou.

Původní dřeviny se v prostoru zahrady nedochovaly, patrné jsou zde jen zbytky obrub organicky vedených pěšin z neopracovaných kamenů a kamenné podstavce dříve pravděpodobně osazené sochami.

V současnosti zahrada nemá žádné využití a je jí věnována jen základní udržovací péče, jako je občasná prořezávání zahuštěných porostů keřů, podzimní hrabání popadaného listí a suchých větví atd.

Zahrada z4 – zahrada Löw-Beerovy vily, Drobného 297/22

- Zóna: 13
- Rozloha: 7 450 m²
- Dochovaná vegetace: historické stromy č. 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34
- Dochované vodní prvky
- Dochované umělecké prvky
- Dochované technické prvky
- Dochovaný terén
- Přístupnost: po obnově stavby a zahrady přístupná v rámci návštěvního režimu plánovaného muzea

Zahrada u rodinné vily vybudované v letech 1903–1904 stoupá po svahu nad Lužánkami a je součástí prostoru první vilové kolonie v Brně, která je datována z 60. let 19. století (Černoušková 2006, 2010). V našem souboru historických map je okrasná zahrada s vilou patrná až na poslední mapě z roku 1909 a nese znaky organického členění. Ve spodní části navazující na stavbu je řešená symetricky, v horní části svahu je členění pěšinami rozvolněnější. Ačkoli původní pozemek sahal od Lužánek až po ulici Černopolní na horní hraně svahu, zahradu vymezujeme v jejím současném rozsahu, bez později oddělené a samostatně upravené zahrady vily Tugendhat (neřešená zóna č. x7).

Výčet dochovaných zahradně architektonických prvků byl převzat z materiálů zpracovaných Ing. Evou Damcovou (Damcová 2011), jejich skutečný stav ale z důvodu probíhající rekonstrukce a dočasného uzavření zahrady nemohl být upřesněn ani ověřen.

Zahrada z5 – zahrady rodinných a činžovních vil mezi ulicemi Černopolní a Drobného

- Zóna: 13
- Rozloha: 35 489 m²
- Dochovaná vegetace: historický strom č. 25

- Dochované technické prvky: tp1 – obrubníky, tp2 – pumpa, tp3 – prvek odvodnění
- Přístupnost: nepřístupné, v soukromém vlastnictví

Stejně jako samostatně vymezená zahrada u Löw-Beerovy vily (zahrada č. z4), i tato skupina zahrad prostorově navazuje na park Lužánky a je součástí nejstarší brněnské vilové kolonie z 60. let 19. století. Území zaujímá zahrady rodinných a činžovních vil a zahrnuje několik architektonicky významných objektů, jako je např.: vila Brandstätter na ulici Černopolní 41 a vila Karla Kaisera na ulici Černopolní 39 (viz Černoušková 2011). Blíže je vymezeno ulicemi Černopolní a Drobného, na severu sousedí se zahradami Löw-Beerovy a Tugendhatovy vily a na jihu sahá až k pozemkům domů v ulici Helfertově a Antonína Slavíka. Okrasné zahrady s organickou kompozicí i drobnými stavbami jsou v tomto prostoru poprvé patrné až na mapě z roku 1909, kdy zde současně převažují zahrady bez naznačené vnitřní kompozice.

Z historických zahradně architektonických prvků zde byly nalezeny fragmenty obrubníků litinová pumpa a v místě pod nejprudším svahem prvek odvodnění.⁽¹⁾ Z historických dřevin potom červenolistý buk lesní (*Fagus sylvatica*).

V současnosti jde o souvislé území soukromých zahrad s patrnou kontinuitou v údržbě i způsobech využívání (mnohé partie mají okrasný a reprezentativní charakter, ale nejsou zde výjimkou ani užitkové části s ovocnými dřevinami). Důkazem je např. zastoupení různých věkových stádií dřevin.

Zahrada z6 – zahrada u činžovního domu, Soukenická 561/8

- Zóna: 28
- Rozloha: 3 250 m²
- Dochovaná vegetace: historický strom č. 53
- Dochované technické prvky: tp1 – obrubníky, tp 2 – umyvadlo
- Přístupnost: nepřístupná (v majetku Statutárního města Brna), v užívání mateřské školy

Zahrada leží v nivě řeky Svratky, v oblasti, která byla tradičně využívána k zemědělské produkci (odsud název blízké ulice Nové Sady), později zde vznikaly také drobnější průmyslové objekty a provozy. V obdobích A, B i C (mezi lety 1699 a 1850) jsou v těchto místech patrné souvislé plochy zeleně (zemědělsky využívané plochy) bez okrasných zahrad. Ulice Soukenická, či spíše proluka v ulici Nové Sady a náznak budoucí slepé ulice se objevuje až na mapě z roku 1890 a celou okrasnou zahradu v rozsahu větším než v současnosti zachycuje poslední mapa z roku 1909. Její kompozice je organická se zřetelnou podélnou kompoziční osou, návaznost na architekturu a přináležitost zahrady ke konkrétní budově ale z mapy není jasná. V zahradě je v tomto období umístěna osmiúhelníková stavba a další dvě drobné stavby.

Z historických prvků byly v zahradě nalezeny zbytky kamenných obrubníků a do období před

rokem 1918 bylo zařazeno i keramické dvojumyvadlo upevněné na zdi v blízkosti budovy. Zahradě dominuje rozložitý jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), jehož stáří bylo odhadnuto na více než 150 let.

Stejně jako na historické mapě, ani v současném stavu, po stavebních a urbanistických změnách v ulici Soukenická, nejsou čitelné vazby zahrady na konkrétní budovu. Dnes zahrada uzavírá slepou ulici, je přístupná z přízemí činžovního domu, z prostor, kde sídlí mateřská škola a je přizpůsobena a vybavena pro její potřeby: jsou v ní umístěny herní prvky, celkově ale nepodléhá jednotné čitelné kompozici a je více či méně rovnoměrně pokryta jehličnatými a listnatými dřevinami a ojedinelými skupinami keřů. Údržba zahrady není na vysoké úrovni, svědčí o tom nálety dřevin při krajích pozemku, zcela chybí dřeviny mladší věkové kategorie.

Zahrada z7 – zahrada u paláce Karla von Skene, Hybešova 289/43 a další přilehlé pozemky

- Zóna: 28
- Rozloha: 9 497 m²
- Dochovaná vegetace: historické stromy č. 54, 55
- Dochované vodní prvky: vp1 – fontána
- Dochované umělecké prvky: up1 – umělecká výzdoba fontány
- Dochované technické prvky: tp1 – obrubníky, tp2 – prvek odvodnění
- Přístupnost: část veřejně přístupná, pozemky v majetku Židovské obce Brno nepřístupné

Soubor pozemků leží v rovinaté, dříve bažinaté nivě řeky Svratky, mezi dnešními ulicemi Hybešova a Křídlovická. Území tradičně zemědělsky využívané se před rozsáhlými úpravami území Starého Brna (započatými v 19. století) rozkládalo mezi řekou Svratkou a blízkým Mlýnským náhonem. Zahrnuje mimo jiné zahradu přiléhající k paláci, jenž byl vybudován v Hybešově ulici v letech 1846–1847 podle návrhu architekta Ludwiga von Förstera. Území vymezených zahrad lze v mapách dobře lokalizovat až po vzniku Hybešovy ulice v letech 1774–76 (Pavlovský 2010, s. 32), tedy poprvé na mapě z roku 1799 a pozdějších. Okrasná zahrada s organickou kompozicí je u paláce zachycena na mapách z roku 1890 a 1909 a to v rozsahu větším, než je dnes. Navazující pozemky jsou značeny jako obecná plocha zeleně.

Zahrada u Skeneho paláce je v současnosti prostorově výrazně redukována a nedávnými úpravami (především zbudováním parkoviště) byla od paláce izolována. Ve zbývající ploše je zcela zřetelné členění plochy na trávníky a pěšiny a dochovala se zde fontána (již nefunkční) s uměleckou výzdobou (kovové zábradlí a umělecký objekt v jejím středu). Celé zahradě dominuje vzrostlý platan (*Platanus x acerifolia*) zařazený mezi památné stromy a zajímavostí je bohatě plodící jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*). Navazující, volně nepřístupné pozemky si částečně zachovávají svůj původní účel a jsou současným majitelem - Židovskou obcí Brno - poskytovány k zahrádkaření. Z historických zahradně architektonických prvků zde byl nalezen technický prvek odvodnění.

(1) Území se podařilo prozkoumat jen zčásti, proto nelze vyloučit přítomnost dalších historických prvků. Prvek odvodnění – jde o jámu v travnaté ploše, její funkce byla zjištěna díky svědectví místní obyvatelky.

Zahrada z8 – samostatná zahrada v ulici Pellicova

- Zóna: 32
- Rozloha: 1 442 m²
- Dochovaná vegetace: historické stromy č. 63, 64, 65
- Dochované umělecké prvky: up1 – podstavec uměleckého objektu
- Dochované technické prvky: tp1 – obrubníky
- Dochovaný terén: t1 – úroveň terénu
- Přístupnost: nepřístupná (v majetku Statutárního města Brna), aktuálně v nájmu spolek Junák – svaz skautů a skautek ČR

Až k území dnešní ulice Pellicovy (byla proražena z Husovy třídy až po roce 1909, mimo naše sledované období) a přilehlých zahrad zasahovalo v minulosti předpolí městského fortifikačního systému a z obranných důvodů bylo úpatí kopce Špilberku i v těchto nižších partiích udržováno bez vegetace (viz mapy z období A a B). Skupina okrasných zahrad v těchto místech včetně zalomených tvarů pozemků, které odpovídají dnešnímu stavu, je patrná poprvé na mapě z roku 1835. Zahrady přiléhají k řadové zástavbě v ulici Pekařské, stoupají až k fortifikační zdi na svahu Špilberku a nesou v této době znaky geometrického členění s hlavní podélnou a vedlejšími příčnými osami, které pozemky dělí na víceméně stejně velké obdélníky. Zahrada je v původním plošném rozsahu zachycena i na poslední mapě z roku 1909, ovšem už s organickou kompozicí.

Zahrada, jak ji vymezujeme v současném stavu, je poznamenána novodobým proražením ulice Pellicovy. Její spodní část kolmá na dům v Pekařské ulici zmizela. Zahrada je dochována až od uliční čáry a sahá po zalomenou část přiléhající ke zbytku hradební zdi. Je charakteristická zvýšenou úrovní terénu, projevující se jak na hranici s ulicí Pellicovou (má podobu kamenné opěrné zdi), tak na hranicích se sousedními pozemky. Domníváme se, že jde o původní úroveň, která se dochovala také díky tomu, že na pozemku, na rozdíl od sousedních, neleží žádná stavba. Dalšími pozůstatky po původním řešení jsou obrubníky a kamenný podstavec již neexistujícího uměleckého objektu. Z historických dřevin se dochovaly druhy svědčící o okrasném charakteru zahrady: sloupovitý kultivar dubu (*Quercus robur* ‚Fastigiata‘), jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*) a červenolistý kultivar buku (*Fagus sylvatica*). Zahrada není intenzivně využívána a údržba je jen základní, v přední části je hustě zarostlá náletovými dřevinami.

Zahrada z9 – zahrada u dvojvily, Pellicova 23/8 a 40/8b

- Zóna: 32
- Rozloha: 3 417 m²
- Dochovaná vegetace: historické stromy č. 66, 67, skupina stromů SS1
- Dochované vodní prvky: vp1 – fontána, vp2 – jezírko 1, vp3 – jezírko 2
- Dochované technické prvky: tp1 – obrubníky, tp2 – zídky
- Dochovaný terén: t1 – modelace svahu

- Přístupnost: nepřístupná, v soukromém vlastnictví

Zahrada u secesní dvojvily zaujímá jižní úpatí kopce Špilberku, těsně navazuje na park Špilberk a poprvé je zachycena na poslední mapě z roku 1909. Její kompozice kombinuje organické členění s prvky osové symetrie (příčná osa s kruhovým prvkem uprostřed).

Zahrada se vyznačuje množstvím dochovaných původních prvků a lokalizace některých z nich odpovídá členění zachycenému v roce 1909.⁽²⁾ Především jde o modelaci svahu s širokou vyrovnanou terasou ležící na příčné ose a o fontánu v jejím středu. Kromě tohoto centrálního vodního prvku jsou v zahradě další dvě jezírka, jedno ve svahu těsně nad domem a druhé pod skupinou borovic. Z technických prvků jsou v zahradě dochovány obrubníky a drobné zídky ve vyšší, nyní užitkové části zahrady. Na hlavní ose je torzo původní lípy (*Tilia cordata*) a nad ní červenolistý buk (*Fagus sylvatica*) a do stejného časového období byla zařazena i skupina mohutných borovic (*Pinus nigra*).

Zahrada v současnosti sdružuje reprezentační, užitkovou, okrasnou i pobytovou funkci a slouží především rodině majitele. Je postupně obnovována a doplněna více či méně stylově vhodnými současnými doplňky a stavebními úpravami (např. bazén atd.)

4.12. Výsledná podoba souboru map

Souhrnný výstup výzkumného projektu v podobě souboru specializovaných map s odborným obsahem, je k dispozici ve formátu pdf, má ale také podobu tištěného dokumentu – atlasu s titulem Vývoj zeleně mezi lety 1699–1909 a záznam jejich dochovaných částí v soudobém Brně. Atlas přehledným způsobem prezentuje výsledky výzkumného úkolu a je především snadno čitelný pro širší veřejnost, která vedle specializovaných odborníků patří mezi důležitou skupinu budoucích uživatelů specializované mapy. Součástí atlasu je průvodní zpráva, v jejích přílohách jsou obsaženy tabulky s veškerými podrobnými údaji. Atlas zahrnuje listy tištěné na průhledné fólie a tak maximálně odpovídá možnostem překrývání různých vrstev informací, jak bylo využito při tvorbě map v prostředí GIS.

(2) Podle svědectví současného majitele, přímého potomka zakladatele vily se zahradou, byl pozemek odkoupen od barona Pražáka a zahrada byla založena podle jednotného plánu z roku 1860. Ze stejného období údajně pochází všechny námi zaznamenané zahradně architektonické prvky (kromě buku, který byl dosazen na přelomu 19. a 20. století). Lípy byly údajně původně čtyři a lemovaly promenádu (tedy vyrovnanou terasu na příčné ose nad domem). V období druhé světové války byla většina plochy využívána k pěstování zeleniny a i před tím byla v její severní části situovaná užitková zahrada.

5. ZÁVĚR

Komplexním výsledkem obsáhlého úkolu, kterým bylo výše prezentované studium historických kartografických dokumentů a jejich konfrontace se současným stavem realizovaná díky terénním průzkumům, je v první řadě zmapování a popsání rozsáhlého městského území, většinou běžně nepřístupného a ležícího stranou odborné pozornosti. Kvantifikací ploch zeleně v minulých obdobích je získán přehled o vývoji urbanistické struktury území. Způsobem zobrazení a překrýváním různých vrstev informací (především sesazením současných hranic územních celků a historických map) je umožněn detailní a přesný náhled na jakoukoli plochu v rámci vymezeného území města.

Jedním typem výsledků výzkumu jsou výsledky získané především na základě práce s historickými mapami a mapami aktuálního stavu. Představují zaznamenání vývoje zeleně v určitém historickém období a srovnání se stavem současným. Tyto výsledky se primárně týkají zkoumaných zón a vznikly porovnáním a vizuálním hodnocením historických map a map aktuálního stavu řešeného území rozděleného do zón.

Dalším typem výsledků výzkumu jsou výsledky v podobě získaných informací, případně zhodnocení a zaznamenání jednotlivých ploch menšího měřítka (zahrad, areálů), konkrétních dochovaných historických prostředků a prvků zahradně architektonické tvorby, především dochovaných historických dřevin. Výsledky tohoto typu jsou získány zejména na základě terénního průzkumu. Tyto zahrady a jejich prvky často představují poslední pozůstatky po dramaticky přeměněných nebo i zcela zaniklých plochách zeleně. O jejich původní podobě svědčí předložené historické mapy, další podrobnosti ale většinou nejsou známy a proto předložené mapy mohou sloužit jako velice dobrý odrazový bod pro další bádání v různých oborech.

6. NÁVRH VYUŽITÍ SOUBORU SPECIALIZOVANÝCH MAP S ODBORNÝM OBSAHEM

Výstup umožňuje průmět získaných poznatků o vývoji zeleně, lokalizaci, rozloze a typu ploch či prvků zeleně v historických obdobích do současného stavu – např. do informačního systému státní správy. Jako takový může být podkladem pro rozhodování orgánů státní správy – především na úseku památkové péče, úseku ochrany přírody a krajiny, úseku rozvoje města či úseku územního plánování a stavebního řádu, v jejichž gesci je posuzování nejrůznějších intervencí do městských ploch.

K praktickému uplatnění souboru specializovaných map s odborným obsahem dojde konkrétně zejména na straně uživatele tohoto souboru, kterým je Magistrát města Brna, především Odbor životního prostředí. Výstup je vhodný jako informativní podkladový dokument pro návrh ochrany vybraných stromů v kategorii památných stromů podle zákona č. 114/1992 Sb., pro posuzování žádostí o povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a podobně. Umožněním nahlédnutí do výstupu veřejnosti lze využitelnost výstupu rozšířit. Takto poslouží jako osvětový informativní dokument pro majitele soukromých pozemků.

Metodika, která byla za účelem vypracování tohoto souboru specializovaných map s odborným obsahem vytvořena, může dále sloužit jako metodický nástroj pro zpracování specializovaných map s podobnou tematikou na území jiných měst a obcí.

V neposlední řadě metodika i jejím prostřednictvím zpracovaný soubor specializovaných map s odborným obsahem může sloužit interesovaným pedagogům, odborníkům a badatelům v oboru zahradní a krajinářské architektury nebo v příbuzných oborech z oblasti ochrany a tvorby životního prostředí, architektury, urbanismu, dějin umění a podobně.

7. SEZNAM PRAMENŮ

7.1. Historické mapy

Rakouský státní archiv, pobočka Válečný archiv, Vídeň, Sběrka map a plánů:

1. Sběrka map, GI (Evropa) h (Rakousko-Uhersko)
2. Archiv dělostřelectva a plánů, C (historická část), IV (Čechy, Morava a Slezsko), α)

Seznam využitých map (pořadové číslo – sbírka, signatura, rok):

1. mapa – GPA, Inland c IV α) Brünn Nr. 11, 1699
2. mapa – GPA, Inland c IV α) Brünn Nr. 12, 1729
3. mapa – KPS, GIh 43, 1729–1754
4. mapa – GPA, Inland c IV α) Brünn Nr. 2, 1741
5. mapa – GPA, Inland c IV α) Brünn Nr. 27, 1754
6. mapa – GPA, Inland c IV α) Brünn Nr. 28, 1770
7. mapa – KPS, GIh 46, 1799
8. mapa – KPS, GIh 47, 1815
9. mapa – KPS, GIh 48, 1824
10. mapa – KPS, GIh 52, 1835
11. mapa – KPS, GIh 54, 1840
12. mapa – GPA, Inland c IV α) Brünn Nr. 26, 1842
13. mapa – KPS, GIh 55, 1858 (2 listy)
14. mapa – KPS, GIh 59, 1890
15. mapa – KPS, GIh 59-1, 1909 (4 díly)

7.2. Letecké snímky a účelová mapa povrchové situace

1. Poskytovatel leteckých snímků: Magistrát města Brna, Odbor životního prostředí (na jeho žádost Odbor městské informatiky). Stav k roku 2009.
2. Poskytovatel ÚMPS: Magistrát města Brna, Odbor životního prostředí (na jeho žádost Odbor městské informatiky). Stav k roku 2014.

8. LITERATURA

8.1. Seznam použité související literatury

ČERNOUŠKOVÁ, Dagmar, 2010. Arnoldova vila nad Lužánkami. K první vilové kolonii v Brně. In: Jana Čermáková, Radana Červená, Hana Jordánková, Irena Loskotová, Jitka Šibíčková (eds.). *A VŮBEC... Utajený sborník Mileně Flodrové k 75. narozeninám*. Brno: Statutární město Brno a Archiv města Brna. s. 394–427 a 574–575.

ČERNOUŠKOVÁ, Dagmar, 2011. Genius loci svahu nad lužáneckým parkem. K první vilové kolonii v Brně. In *67. Bulletin Moravské galerie v Brně*. Brno: Moravská galerie v Brně a Společnost přátel MG, s. 70–79. ISBN 978-80-7027-243-5.

ČERNOUŠKOVÁ, Dagmar, 2006. Löw-Beerova vila v Brně. In: Jan Sedlák (ed.), *Slavné brněnské vily*, Praha: Foibos., s. 27–28.

DAMCOVÁ, Eva, 2011. *Vila Löw-Beerů v Brně*. Obnova zahrady – DSP.

HÁLOVÁ-JAHODOVÁ, Cecilie, 1972. *Brno. Dílo přírody, člověka a dějin*. Brno: Blok. 284 s.

KUČA, Karel, 1989. *Památky Brna*. Brno: Odbor kultury NVMB. 183 s.

PAVLOVSKÝ, Tomáš, 2010. *Voda v urbanizovaném prostředí. Svratecký náhon ve městě Brně*. Disertační práce. Brno: Vysoké učení technické v Brně. 120 s. Vedoucí disertační práce Zdenka Lhotáková.

REŠ, Bohumil, ŠTĚRBA, Pavel, 2010. *Památné stromy. Metodika AOPK ČR*. 3. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny v ČR. 68 s. ISBN 978-80-87457-01-6.

ZATLOUKAL, Pavel, 2002. *Příběhy z dlouhého století. Architektura let 1750–1918 na Moravě a ve Slezsku*. Olomouc: Muzeum umění Olomouc. 702 s. ISBN: 80-85227-49-5.

8.2. Seznam publikací, které předcházely specializované mapě s odborným obsahem a byly publikovány

HRONOVÁ ŠAFÁŘOVÁ, Lucie, 2012. Compositional development of spaces related to the fortification of cities from the point of view of garden art and landscape architecture. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. sv. LX, č. 8, s. 87–100. ISSN 1211-8516. URL: http://www.mendelu.cz/dok_server/slozka.pl?id=57208;download=107101.

ŠAFÁŘOVÁ, Lucie, 2011. Shrnutí kompozičního vývoje Rudolfovy a Jánské aleje a na ně navazujících městských parků v Olomouci od doby jejich vzniku po přelom 19. a 20. století. In: *Sborník příspěvků Historické zahrady Kroměříž*, Klub UNESCO Kroměříž, s. 115–118. ISBN neuvedeno.

HRONOVÁ ŠAFÁŘOVÁ, Lucie, 2012. *Proměny areálu Michalského parku a korunní pevnůstky v Olomouci*. In: BRTNICKÝ, M. BRTNICKÁ, H. FOUKALOVÁ, J. KYNICKÝ, J. *Regenerace-revitalizace-rekultivace krajiny*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně. s. 132–139. ISBN 978-80-7375-683-3.

HRONOVÁ ŠAFÁŘOVÁ, Lucie, 2013. Plant Species of the City Park in Olomouc in 19th Century. *Acta Pruhoniana*. sv. 2013, č. 103, s. 29–39. ISSN 1805-921X.

ŠAFÁŘOVÁ, Lucie, MAGNI, Anna, 2011. Österreichisches Staatsarchiv GZ 2031279/05-KA/11.

9. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Tabulka historických dřevin
- Příloha 2: Primární tabulka hodnocení zón
- Příloha 3: Sekundární tabulka - výsledné hodnoty

Příloha 1: Tabulka historických dřevin

poř. číslo	číslo zóny	číslo zahr.	číslo map. listu	latinský název	český název	obvod kmene [cm]	prům. koruny [m]	výška [m]	odhadované stáří (± 25 let)	období (A, B, C, D)	ochrana ne-movitosti	poznámka
1	1	1	1	Fagus sylvatica	buk lesní	418	20	24	130	D		červenolistý kultivar
2	1	1	1	Fagus sylvatica	buk lesní	437	20	24	130	D		červenolistý kultivar
3	1	1	1	Juglans nigra	ořešák černý	305	17	20	125	D		torzo
4	1	1	1	Juglans nigra	ořešák černý	334	18	21	125	D		torzo
5	3		1	Tilia tomentosa	lípa stříbrná	460	20	29	130	D		památný strom, podle AOPK, vícekmenný
6	3	2	1	Tilia platyphyllos	lípa velkolistá	596	25	25	130	D		vícekmenný
7	3	2	1	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	440	23	25	130	D		obvod s obrostem Hedera helix
8	4		2	Corylus colurna	líška turecká	251	12	22	100	D		
9	4		2	Fagus sylvatica	buk lesní				100	D		bronzovolistý kultivar. Nepřístupný - nelze změřit
10	4		2	Acer pseudoplatanus	javor mléč				100	D		nepřístupný - nelze změřit
11	5		1	Aesculus hippocastanum	jírovec maďal	319	20	19	125	D		
12	5		1	Aesculus hippocastanum	jírovec maďal		18	14	110	D		obestavěný, nepřístupný
13	6		1	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	354	15	21	130	D		ořezané kosterní větve
14	6		1	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	230, 210	20	20	130	D		dvojkmen, vazba v koruně
15	6		1	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	239	20	20	130	D		
16	6		1	Tilia platyphyllos	lípa velkolistá	300	15	20	130	D		
17	7		2	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	383	22	29	120	D		památný strom, podle AOPK
18	9		2	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	422	23	25	120	D		
19	9		2	Platanus x acerifolia	platan javorolistý		23	25	120	D		obvod nelze změřit, nepřístupný
20	10		3	Quercus robur	dub letní	347	20	22	175	C		
21	10		3	Acer pseudoplatanus	javor klen				100	D		nepřístupný - nelze změřit
22	10		3	Acer platanoides	javor mléč				100	D		nepřístupný - nelze změřit
23	10		3	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý				100	D		nepřístupný - nelze změřit
24	10		3	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý				100	D		nepřístupný - nelze změřit
25	13	5	4	Fagus sylvatica	buk lesní				110	D		červenolistý kultivar. Nepřístupný - nelze změřit

poř. číslo	číslo zóny	číslo zahr.	číslo map. listu	latinský název	český název	obvod kmene [cm]	prům. koruny [m]	výška [m]	odhadované stáří (± 25 let)	období (A, B, C, D)	ochrana ne-movitosti	poznámka
26	13	4	4	Quercus robur	dub letní	220	17	20	120	D		
27	13	4	4	Acer platanoides	javor mléč	220	16	20	120	D		
28	13	4	4	Acer platanoides	javor mléč	250	10	17	120	D		
29	13	4	4	Picea pungens	smrk pichlavý	188	5	20	120	D		
30	13	4	4	Tilia tomentosa	lípa stříbrná	283	20	20	120	D		
31	13	4	4	Quercus robur	dub letní	298	18	20	120	D		
32	13	4	4	Aesculus hippocastanum	jírovec maďal	314	22	20	120	D		
33	13	4	4	Aesculus hippocastanum	jírovec maďal	267	18	20	120	D		
34	13	4	4	Acer platanoides	javor mléč	188	12	18	120	D		
35	14		3	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	308	14	19	165	C		
36	14		3	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	323	17	22	165	C		
37	14		3	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	337	18	24	165	C		
38	14		3	Ulmus laevis	jilm vaz	272	16	22	165	C		
39	14		3	Ulmus laevis	jilm vaz	232	13	22	165	C		
40	16		5	Aesculus hippocastanum	jírovec maďal				100	D		nepřístupný - nelze změřit
41	16		5	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	318	18	18	100	D		
42	16		5	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	356	18	18	100	D		
43	16		5	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	338	18	20	130	D		
44	19		5	Populus alba	topol bílý	631	27	30	175	C		obvod měřen v 75 cm pod rozdvojením
45	19		5	Acer pseudoplatanus	javor klen	305	15	18	100	D		
46	19		5	Acer pseudoplatanus	javor klen	287	19	18	100	D		
47	20		7	Quercus robur	dub letní	442	19	20	170	C		
48	24		7	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	331	18	17	120	D		
49	24		7	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	303	15	15	120	D		sekundární koruna, řez na hlavu ve 4 m
50	24		7	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	292	15	15	120	D		sekundární koruna, řez na hlavu ve 2 a v 10 m, obvod měřen v 1 m
51	24		7	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	520	19	20	120	D		památný strom

poř. číslo	číslo zóny	číslo zahr.	číslo map. listu	latinský název	český název	obvod kmene [cm]	prům. koruny [m]	výška [m]	odhadované stáří (± 25 let)	období (A, B, C, D)	ochrana ne-movitosti	poznámka
52	24		7	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	537	24	21	120	D		památný strom, vícekmenný od 1,5 m, obvod měřen v 0,5 m
53	28	6	9	Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	480	28	29	165	C		
54	28	7	9	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	726	35	25	130	D		památný strom
55	28	7	9	Ginkgo biloba	jinan dvoulaločný	217	11	17	130	D		
56	28		9	Ginkgo biloba	jinan dvoulaločný				100	D		nepřístupný - nelze změřit
57	28		9	Acer campestre	javor babyka				110	D		nepřístupný - nelze změřit
58	28		9	Aesculus hippocastanum	jírovec maďal				110	D		nepřístupný - nelze změřit
59	28		9	Aesculus hippocastanum	jírovec maďal	400	18	17	125	D		
60	28		9	Acer saccharinum	javor stříbrný	270/368	18	19	100	D		obvod měřen v úzké/ široké části
61	31		10	Platanus x acerifolia	platan javorolistý	579	37	37	170	D		památný strom, podle AOPK
62	31		10	Acer pseudoplatanus	javor klen	249	14	21	110	D		
63	32	8	10	Ginkgo biloba	jinan dvoulaločný	256	13	22	165	C		
64	32	8	10	Quercus robur 'Fastigiata'	dub letní	373	9	25	165	C		obvod měřen v 1 m, roubovanec
65	32	8	10	Fagus sylvatica	buk lesní	225	17	16	130	D		Atropurpurea' nebo 'Rohanii'
66	32	7	10	Fagus sylvatica	buk lesní				150	D	menší chráněné území, památkově chráněné území	červenolistý kultivar. Nepřístupný - nelze změřit
67	32	7	10	Tilia cordata	lípa srdčitá				150	D	menší chráněné území, památkově chráněné území	nepřístupný - nelze změřit
68	37		11	Ginkgo biloba	jinan dvoulaločný	282	10	20	120	D		
69	32	8	10	Pinus nigra	borovice černá				150	D	menší chráněné území, památkově chráněné území	"skupina stromů SS1 nepřístupný - nelze změřit"

Příloha 2: Primární tabulka hodnocení zón

číslo zóny	historické období A												historické období B						historické období C												historické období D						podíl zeleně - současnost									
	mapa č. 1			mapa č. 2			mapa č. 3			mapa č. 4			mapa č. 5		mapa č. 6		mapa č. 7		mapa č. 8			mapa č. 9			mapa č. 10			mapa č. 11			mapa č. 12			mapa č. 13		mapa č. 14		mapa č. 15								
	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.		pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.						
1	5	2	0	5	2	0	5	2	4	5	2	0	5	2	5	5	2	0	5	2	5	5	2	0	4	3	1	5	2	1	5	2	3	5	2	1	5	5	1	5	5	4	4			
2	5	1	1	5	5	2	5	4	5	5	3	0	5	1	1	5	1	1	5	1	1	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	0	0	5	3	4	5	0	0	2			
3	3	2	0	2	2	3	4	2	3	5	4	0	4	3	4	4	3	0	5	4	5	5	4	0	5	4	2	5	4	1	5	4	4	5	4	2	5	4	1	5	5	5	3			
4	2	1	1	1			1			4	1	1	2	9		1			2	2	5	5	2	1	2	1	1	2	1	1	5	1	1	3	9		5	2	3	5	2	1	5	3	5	3
5	5	3	0	1			2	3	1	5	3	0	3	3	4	2	3	0	4	3	5	5	2	1	5	2	1	4	3	2	5	2	1	2	4	3	5	4	2	5	2	1	5	2	5	2
6	3	2	0	1			1			5	1	1	1			1			1			5	3	1	3	2	1	3	1	1	5	2	1	2	2	5	5	2	1	5	2	1	5	3	4	3
7	1			1			1			5	9		1			1			1			5	9		1			1			4	9		1			5	1	1	5	1	1	5	3	4	2
8	1			1			1			5	9		1			1			1			5	1	1	1			1			4	9		1			5	1	1	5	2	1	5	2	5	2
9	1			1			1			5	9		1			1			1			5	3	2	1			1			3	2	1	1			5	3	2	5	2	1	5	2	3	2
10	3	0	0	1			1			5	2	0	2	2	5	2	9		3	2	5	5	2	0	3	2	1	2	4	1	5	2	1	1			5	2	2	5	2	1	5	3	4	2
11	4	9		1			1			5	9		2	9		2	9		3	9		5	9		3	9		1			5	9		1			5	2	5	5	1	1	5	2	1	2
12	4	4	0	1			1			5	9		2	9		1			2	9		5	9		3	9		1			5	9		1			5	2	3	5	2	1	5	2	3	3
13	1			1			1			4	9		1			1			1			5	9		1			1			2	9		1			4	2	3	5	4	3	5	4	4	4
14	5	9		1			1			5	2	0	5	2	5	5	2	0	5	5	5	5	5	3	5	5	4	5	5	3	5	4	3	5	5	3	5	5	3	5	5	3	5	5	2	2
15	3	2	0	1			2	4	0	5	4	0	2	9		2	9		2	5	5	5	4	1	4	5	0	4	4	1	5	4	1	2	2	1	5	4	2	5	2	1	5	2	3	2
16	1			1			1			5	9		1			1			1			5	2	1	2	2	1	2	2	1	5	2	1	1			5	3	2	5	2	2	5	3	2	2
17	2	3	0	2	2	0	2	2	0	5	2	0	2	9		1			2	5	5	5	4	2	3	5	1	4	5	3	5	4	3	2	2	1	5	4	3	5	2	3	5	3	4	2
18	1			1			1			5	9		1			1			1			5	9		1			1			5	1	1	1			5	2	3	5	2	1	5	2	2	2
19	1			1			1			3	2	0	1			1			1			5	2	0	1			1			5	2	2	1			5	3	5	5	2	3	5	2	4	2
20	4	4	3	4	5	4	4	4	4	5	4	0	3	4	4	2	3	0	3	4	5	5	2	1	3	3	1	5	3	3	5	2	2	5	2	5	5	3	4	5	2	1	5	2	5	2
21	1			1			1			5	9		1			1			1			5	1	1	1			2	2	1	5	2	1	1			5	2	5	5	2	1	5	2	4	2
22	1			1			1			5	9		1			1			1			5	9		1			1			4	9		1			5	2	1	5	2	1	5	2	1	2
23	4	4	0	4	4	4	4	4	4	5	4	0	3	4	4	2	4	0	3	4	5	5	2	3	3	4	3	5	3	4	5	3	2	5	2	4	5	2	4	5	2	5	5	2	3	2

číslo zóny	historické období A												historické období B						historické období C												historické období D						podíl zeleně - současnost												
	mapa č. 1			mapa č. 2			mapa č. 3			mapa č. 4			mapa č. 5			mapa č. 6			mapa č. 7			mapa č. 8			mapa č. 9			mapa č. 10			mapa č. 11			mapa č. 12				mapa č. 13			mapa č. 14			mapa č. 15					
	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.		pokrytí h. mapou	podíl zeleně	podíl okr. zahr.									
24	1			1			1			5	9		1			1			1			5	9		1			2	1	1	5	2	1	2	9		5	2	1	5	2	1	5	3	2	2			
25	4	3	0	2	0	0	2	2	1	2	3	0	2	2	4	2	2	0	2	3	5	5	5	2	3	3	3	3	3	2	5	3	2	2	2	1	5	5	2	5	2	4	5	4	2	3			
26	4	4	0	2	3	0	2	4	0	4	4	0	2	5	1	1			2	5	5	5	5	2	2	4	2	2	5	1	5	4	1	1			5	5	1	5	1	1	5	2	1	2			
27	5	2	0	5	2	0	5	2	1	5	2	0	5	3	5	5	3	0	5	3	5	5	3	0	5	2	0	5	3	3	5	2	1	5	2	4	5	3	4	5	2	1	5	2	1	2			
28	2	2	0	2	3	0	2	2	0	5	3	0	3	5	1	2	2	0	3	5	5	5	5	0	5	5	0	4	5	2	5	5	1	1			5	5	2	5	2	4	5	3	2	3			
29	1			1			1			5	3	0	1			1			1			1			5	5	0	4	5	0	2	5	1	5	5	1	1			5	5	1	5	2	1	5	3	1	3
30	2	9		2	3	0	2	4	0	5	4	0	1			1			1			1			5	4	0	5	4	0	4	4	1	5	5	1	2	2	3	5	3	2	5	2	3	5	2	4	2
31	5	3	0	4	4	0	5	2	3	5	3	0	2	3	5	2	4	0	3	3	5	5	3	3	5	4	3	4	4	4	5	3	4	4	3	5	5	3	4	5	3	4	5	3	5	2			
32	5	2	0	5	2	0	5	2	0	5	2	0	5	2	0	4	2	0	5	2	5	5	2	1	5	2	1	4	3	3	5	3	2	5	3	2	5	2	1	5	4	1	5	4	3	3			
33	2	9		1			1			5	5	0	1			1			1			1			5	2	1	5	2	1	1			5	2	5	1			5	2	1	5	1	1	5	2	1	3
34	1			1			1			5	0	0	1			1			1			1			5	1	1	5	1	1	1			5	1	1	1			5	2	1	5	3	0	5	1	1	1
35	1			1			1			5	2	0	1			1			1			1			5	5	1	2	2	0	1			5	4	3	1			5	5	1	5	2	3	5	3	2	3
36	1			1			1			5	3	0	1			1			1			1			5	5	0	2	4	0	1			5	4	1	1			5	5	1	5	2	1	5	3	1	4
37	1			1			1			5	0	0	1			1			1			1			5	2	3	1			1			5	4	3	1			5	4	2	5	2	3	5	3	3	2
38	1			1			1			4	9		1			1			1			1			5	5	1	1			1			5	2	1	1			5	5	1	3	1	1	5	5	2	3

Příloha 3: Sekundární tabulka - výsledné hodnoty

číslo zóny	historické období A		historické období B		historické období C		historické období D		podíl zeleně S - současnost
	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	
1	25%	19%	25%	25%	38%	13%	100%	75%	75%
2	100%	75%	1%	0%	75%	75%	50%	38%	25%
3	75%	9%	75%	75%	75%	56%	100%	100%	50%
4	1%	0%	6%	6%	25%	0%	50%	50%	50%
5	50%	0%	38%	38%	38%	9%	75%	25%	25%
6	13%	0%			50%	6%	50%	38%	50%
7							50%	38%	25%
8					1%	0%	25%	25%	25%
9					50%	13%	50%	13%	25%
10	25%		13%	13%	25%	0%	50%	38%	25%
11							25%	25%	25%
12	56%						25%	13%	50%
13							75%	56%	75%
14	25%		100%	100%	100%	75%	100%	50%	25%
15	75%		25%	25%	75%	1%	75%	19%	25%
16					25%	0%	50%	13%	25%
17	25%		25%	25%	75%	38%	75%	38%	25%
18					1%	0%	25%	13%	25%
19	13%				25%	6%	50%	50%	25%
20	75%	56%	38%	38%	50%	25%	50%	38%	25%
21					25%	0%	25%	25%	25%
22							25%	0%	25%
23	75%	42%	38%	38%	50%	38%	25%	25%	25%
24					25%	0%	50%	13%	25%
25	38%	0%	13%	13%	100%	25%	100%	25%	50%

číslo zóny	historické období A		historické období B		historické období C		historické období D		podíl zeleně S - současnost
	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	podíl zeleně	podíl okr. zahr.	
26	56%		25%	25%	100%	25%	100%	1%	25%
27	25%	0%	50%	50%	50%	25%	50%	38%	25%
28	50%		50%	50%	100%	19%	100%	25%	50%
29	50%				100%	1%	100%	1%	50%
30	75%				100%	3%	50%	19%	25%
31	56%	13%	25%	25%	75%	42%	50%	50%	25%
32	25%		25%	25%	50%	19%	75%	38%	50%
33	100%				25%	25%	25%	0%	50%
34					1%	0%	50%	0%	1%
35	25%				100%	38%	100%	13%	50%
36	50%				100%	1%	100%	1%	75%
37					75%	38%	75%	25%	25%
38					100%	1%	100%	25%	50%